

Văn học nghệ thuật trong thời đại công nghệ số

Thái Bình là địa phương có đời sống văn học nghệ thuật phong phú. Tuy nhiên, bên cạnh những tác phẩm nghệ thuật đã tạo nên dấu ấn sâu sắc, thu hút công chúng trong và ngoài tỉnh quan tâm, yêu thích, vẫn không ít tác phẩm chưa có nhiều cơ hội đến với người yêu nghệ thuật. Với mong muốn đưa nghệ thuật đến gần công chúng, đồng thời để thích ứng với thời đại công nghệ số, các đoàn nghệ thuật và cá nhân văn nghệ sĩ đã nỗ lực thay đổi tư duy trong sáng tác, quảng bá tác phẩm.

KỠ 1: TẠO NIỀM HỨNG KHỞI CHO CÔNG CHÚNG VÀ NGHỆ SĨ

Nghệ sĩ Nhà hát Chèo Thái Bình biểu diễn chương trình nghệ thuật “Thanh âm với vơi cung chèo”.

Lao động sáng tạo nên tác phẩm văn học nghệ thuật là niềm đam mê và nhu cầu tự thân thôi thúc của mỗi văn nghệ sĩ. Tác phẩm ra đời được truyền tải tới công chúng, được nhiều người thưởng lãm là chất xúc tác để người nghệ sĩ sống với nghệ, sống với đam mê. Trong giai đoạn hiện nay, hoạt động quảng bá, giới thiệu tác phẩm nghệ thuật diễn ra đa dạng, phong phú đã mang đến niềm hứng khởi cho văn nghệ sĩ và trải nghiệm mới mẻ cho công chúng yêu nghệ thuật.

Đổi mới không gian sáng tạo nghệ thuật

Thay vì những chương trình nghệ thuật truyền thống diễn ra trong không gian sân khấu của nhà hát, với chương trình nghệ thuật mới được dàn dựng mang tên “Thanh âm với vơi cung chèo”, Nhà hát Chèo Thái Bình đã lựa chọn không gian phố đi bộ tại thành phố Thái Bình để thu hút công chúng yêu nghệ thuật truyền thống cũng như lan tỏa vẻ đẹp nghệ thuật chèo, nhạc cụ dân tộc, nghệ thuật hát văn và những giá châu đặc sắc... Điều đặc biệt, nhiều trích đoạn chèo cổ mang tính mẫu mực đã được các nghệ sĩ truyền tải đến công chúng, tạo niềm xúc động sâu sắc. Giữa phố xá tấp nập, ồn ã, từ niềm say mê, nhiệt huyết của người nghệ sĩ trên sân khấu, mỗi khán giả như được đắm mình trong không gian nghệ thuật cổ truyền. Đó như phút giây thư giãn, khiến cho mỗi người muốn sống chậm lại, ghi lại những khoảnh khắc đắm say cùng nghệ thuật.

Họa sĩ Lại Thanh Quang bên tác phẩm nghệ thuật đạt giải nhất cuộc thi vẽ dành cho người khuyết tật do hãng hàng không đến từ Singapore tài trợ.

Hỗ trợ các nghệ sĩ trong nhiều tiết mục chèo, đồng thời, trực tiếp thể hiện độc tấu nhạc cụ dân tộc trên sân khấu, NSUT Đình Cương, Trưởng đoàn 1, Nhà hát Chèo Thái Bình bày tỏ niềm xúc động trước tình cảm nồng nhiệt của khán giả. NSUT Đình Cương cho biết: Chương trình diễn ra trong hơn 2 giờ, rất đông bà con nhân dân quan tâm thưởng thức nghệ thuật, quay clip, chụp ảnh, sử dụng tài khoản mạng xã hội của mình để phát tiếp, lan tỏa hình ảnh chương trình. Điều đó cho thấy khán giả rất yêu chèo và trân trọng nghệ thuật truyền thống. Tình cảm nồng nhiệt của khán giả thêm thôi thúc, cổ vũ các nghệ sĩ giữ gìn, phát huy nghệ thuật chèo cổ truyền của quê hương.

Trong thời đại công nghệ số, thiết bị nghe nhìn thông minh trở nên phổ biến, mỗi cá nhân đều có thể dễ dàng lựa chọn các hình thức giải trí trên không gian mạng. Việc sân khấu truyền thống được “gặp gỡ” công chúng ngay tại không gian công cộng là bước chuyển mình mạnh mẽ trong đời sống nghệ thuật. NSUT Nguyễn Quang Lai, Phó Giám đốc phụ trách Nhà hát Chèo Thái Bình bày tỏ: Chương trình nghệ thuật “Thanh âm với vơi cung chèo” đã góp phần quảng bá nghệ thuật chèo Thái Bình tới công chúng, tới khán giả ở trong và ngoài tỉnh. Chúng tôi mong muốn các chương trình như thế sẽ thường xuyên được tổ chức để phục vụ bà con nhân dân.

Thứ sức ở những sân chơi lớn

Song song với nỗ lực có nhiều chương trình biểu diễn thu hút đông khán giả, trong thời đại công nghệ số hiện nay, hoạt động quảng bá, giới thiệu tác phẩm nghệ thuật cũng đã được các nghệ sĩ linh hoạt ứng dụng công nghệ số. Như đối với lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, thời gian qua, nhiều trích đoạn chèo cổ do nghệ sĩ của Nhà hát Chèo Thái Bình biểu diễn đều được ghi hình và quảng bá trên cổng thông tin của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, các nền tảng mạng xã hội, góp phần đưa nghệ thuật cổ truyền đến gần công chúng, đặc biệt là giới trẻ. Còn tại Chi hội Mỹ thuật, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh, những năm gần đây, các họa sĩ tích cực lựa chọn tác phẩm phù hợp, gửi tham dự các cuộc thi trong nước, quốc tế. Nếu như trước đây, họa sĩ tốn nhiều công sức, thời gian trực tiếp mang tác phẩm đến địa điểm tổ chức cuộc thi, triển lãm, thì nay nhờ ứng dụng công nghệ, họa sĩ chụp ảnh tác phẩm, gửi tham gia thông qua hình thức trực tuyến. Họa sĩ Đình Văn Lợi, hội viên Chi hội Mỹ thuật, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh cho biết: Trước đây, họa sĩ rất vất vả để quảng bá tác phẩm của mình, thì hiện nay, chỉ bằng thao tác đơn giản trên máy tính, điện thoại thông minh, tác phẩm nghệ thuật có nhiều cơ hội được giới thiệu trên các trang web, nền tảng mạng xã hội khác nhau.

Các họa sĩ cho biết, để gửi tác phẩm tham gia cuộc thi, triển lãm tranh trong nước cũng như quốc tế, mỗi người cần trang bị cho mình kỹ năng chụp ảnh tác phẩm tranh sao cho màu sắc được thể hiện trung thực nhất với tác phẩm gốc, tuân thủ nguyên tắc không sử dụng các phần mềm chỉnh sửa màu ảnh. Ngoài ra, cần đọc kỹ yêu cầu của ban tổ chức, lựa chọn tác phẩm phù hợp về kích thước, chất liệu, nội dung, bút pháp thể hiện... Từ sự tiện ích mà công nghệ mang lại trong giai đoạn hiện nay, các họa sĩ khuyết tật cũng tự tin hơn trong việc khẳng định tài năng của bản thân mình. Họa sĩ Hoàng Trung Dũng, Chi hội trưởng Chi hội Mỹ thuật, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh thông tin: Vừa qua, họa sĩ trẻ Lại Thanh Quang, thành phố Thái Bình đã đạt giải nhất cuộc thi vẽ “Thế giới quanh tôi” dành cho người khuyết tật do hãng hàng không đến từ Singapore tài trợ. Từ việc tự nghiên cứu thông tin trên các website, Lại Thanh Quang đã gửi tranh thông qua các file ảnh. Ngôn ngữ của nghệ thuật đã tạo ra nguồn cảm hứng để Lại Thanh Quang sáng tạo nghệ thuật mặc dù em không thể chia sẻ với mọi người bằng lời nói.

Nỗ lực đến gần hơn với khán giả thông qua nhiều phương thức thể hiện khác nhau, người nghệ sĩ bên cạnh đam mê và những phút giây “cháy” cùng nghệ thuật đang chuyển mình cùng thời đại. Điều đó càng góp phần tạo nên đời sống sôi động cho văn hóa nghệ thuật, đáp ứng nhu cầu thưởng thức nghệ thuật chân chính của công chúng.

(còn nữa)
TÚ ANH

Chuẩn bị tâm thế cho trẻ vào lớp 1

Để chuẩn bị tốt tâm lý, kỹ năng cho trẻ bước vào lớp 1, các trường mầm non trong tỉnh đã tổ chức nhiều hoạt động nhằm trang bị kỹ năng, qua đó giúp các em tự tin khi lên bậc tiểu học.

Vào những tuần học cuối cùng của tháng 5, học sinh khối 5 tuổi các trường mầm non được học về chủ đề: Quê hương, đất nước, Bác Hồ, trường tiểu học. Đây là chương trình giáo dục trong chuỗi các hoạt động xuyên suốt năm học, giúp học sinh chuẩn bị tâm thế, làm quen với lớp 1. Bà Phạm Thị Thu Hằng, Hiệu trưởng Trường Mầm non Bình Minh (Kiến Xương) chia sẻ: Giai đoạn chuyển từ lứa tuổi mẫu giáo sang lớp 1 đánh dấu một bước ngoặt quan trọng của trẻ mầm non. Đó là sự thay đổi cả về thể chất lẫn tinh thần, thay đổi thói quen sinh hoạt, tâm sinh lý, từ hoạt động vui chơi sang học tập. Chính vì thế, việc chuẩn bị hành trang, tâm thế cho trẻ vào lớp 1 được đặc biệt quan tâm và triển khai thực hiện xuyên suốt cả quá trình dạy học. Nhà trường chú trọng trang bị kỹ năng, giúp trẻ 5 tuổi làm quen với từng chữ cái, con số. Điều này đã được các giáo viên của Trường linh hoạt bằng nhiều hình thức kết hợp với hoạt động vui chơi, bài trí trong lớp học. Những trò chơi hấp dẫn như nhận dạng thẻ chữ, con số; đất nặn, vẽ ốc, vỏ sò, đá cuội... cũng trở thành thể giới chữ cái, con số cuốn hút học sinh. Việc làm quen với chữ cái, con số cũng giúp trẻ tự tin hơn trước khi bước vào một môi trường mới.

Cô giáo Nguyễn Thị Thùy, Trường Mầm non Đông Thọ

(thành phố Thái Bình) cho hay: Khó khăn của trẻ vào lớp 1 là học cách hòa nhập với môi trường, hoạt động mới. Trẻ không còn “vừa học vừa chơi” nữa mà phải học cách tiếp nhận kiến thức, làm quen với nề nếp và tuân thủ giờ giấc, kỷ luật của nhà trường. Mỗi trường mới đòi hỏi các bé sự tập trung, ý thức tự giác, tự lập cao hơn. Nhà trường đã tổ chức nhiều sân chơi ý nghĩa, tiệm cận với Chương trình giáo dục phổ thông 2018 để các bé được làm quen với việc đổi mới phương pháp học tập. Đây cũng là những sân chơi bồi đắp tư duy tham gia, đồng hành của phụ huynh với con trong quá trình học tập.

Những ngày cuối cùng của năm học, cùng với việc bám sát các chủ đề đã được học để thực hiện khảo sát chất lượng trẻ 5 tuổi, các nhà trường còn cho trẻ tham quan, làm quen với môi trường tiểu học. Buổi tham quan không chỉ mang đến cho trẻ trải nghiệm thú vị, giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn, mà còn là cơ hội để trẻ hình dung rõ hơn về môi trường học tập trong tương lai, giảm bớt lo lắng, ngỡ ngàng khi chuyển cấp, hình thành thái độ tích cực, phấn khởi, yêu thích học tập. Bà Lê Thị Hiền, Hiệu trưởng Trường Mầm non Thụy Hà (Thái Thụy) thông tin: Nhà trường vừa tổ chức cho 116 trẻ 5 tuổi tham gia hoạt động trải nghiệm tại Trường Tiểu học và THCS Thụy Hà. Các con được giao lưu, trò chuyện với các anh

chị học sinh lớp 1, được các cô giáo lớp 1 hướng dẫn, giới thiệu về lớp học, khu hiệu bộ, thư viện, phòng tin học và sân chơi của trường. Những hình ảnh mới mẻ, không gian rộng rãi, khang trang của ngôi trường mới đã khiến các con vô cùng thích thú. Ban nào cũng tò mò, háo hức và hào hứng khi được bước vào lớp học có bàn ghế ngay ngắn, bảng đen, sách vở gọn gàng, trang trí đẹp mắt.

Để quá trình chuyển cấp của trẻ diễn ra thuận lợi, ngoài nỗ lực từ phía nhà trường, sự đồng hành, phối hợp chặt chẽ của các bậc phụ huynh đóng vai trò quan trọng. Theo cô giáo Bùi Thị Quyên, Trường Tiểu học Kim Đồng (thành phố Thái Bình), phụ huynh nên dành thời gian trò chuyện, chia sẻ với con về trường tiểu học, giới thiệu cho con hiểu về lớp học, bàn ghế, cô giáo mới, các hoạt động học tập, sinh hoạt sẽ diễn ra hàng ngày. Việc trò chuyện nhẹ nhàng, tích cực sẽ giúp trẻ có hình dung ban đầu, tạo cảm giác quen thuộc và hào hứng. Bên cạnh đó, phụ huynh có thể rèn luyện cho trẻ các kỹ năng tự phục vụ như: tự mặc quần áo, xếp đồ dùng học tập, tự ăn uống, giữ gìn vệ sinh cá nhân... Đây là những kỹ năng cơ bản nhưng cần thiết để trẻ có thể tự lập, thích nghi với nề nếp sinh hoạt tại trường tiểu học. Việc tạo cho trẻ một thời gian biểu khoa học, tập thói quen sinh hoạt đúng giờ, đi ngủ sớm, dậy sớm

Trẻ mầm non 5 tuổi tham quan, trải nghiệm tại Trường Tiểu học Trần Lãm (thành phố Thái Bình).

Rèn tự lập trong ăn uống, sinh hoạt cho trẻ tại Trường Mầm non Bình Minh (Kiến Xương).

cũng giúp các em làm quen với khung giờ học tập sắp tới.

Học sinh mầm non 5 tuổi sắp bước sang bậc tiểu học với nhiều điều ngỡ ngàng. Đặc biệt, khi việc học trở thành hoạt động chủ đạo, các em phải hoàn thành nhiệm vụ học tập theo tiến độ, khung giờ. Nếu không được chuẩn bị sẵn sàng về tâm lý, kỹ năng, trẻ dễ bị hụt hẫng, lo âu, hoang sợ, ảnh hưởng đến tâm lý và kết quả học tập. Bởi vậy, việc chuẩn bị tâm thế cho trẻ mầm non vào lớp 1 ngay từ mẫu giáo là điều rất cần thiết.

XUÂN PHƯƠNG

Quyết tâm bảo vệ thể hệ trẻ trước mỗi nguy hại từ thuốc lá mới

Trong những năm gần đây, thuốc lá mới (thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng) đã được quảng bá rầm rộ như những sản phẩm “ít hại” và là giải pháp thay thế cho người nghiện thuốc lá diều. Tuy nhiên, thực tế cho thấy các sản phẩm này đang nhắm tới một lượng lớn người chưa từng hút thuốc, bao gồm cả phụ nữ và trẻ em.

Các công ty thuốc lá đã sử dụng nhiều chiêu thức tinh vi để quảng bá các sản phẩm này, như tạo ra các hương vị hấp dẫn, thiết kế mẫu mã bắt mắt và liên tục thay đổi các hình thức quảng cáo gây hiểu lầm rằng thuốc lá mới không có hại. Điều này đặc biệt nguy hiểm đối với thanh thiếu niên,

những người dễ bị ảnh hưởng bởi các chiêu trò quảng cáo.

Trên toàn cầu, ước tính có khoảng 37 triệu trẻ em trong độ tuổi từ 13 - 15 sử dụng thuốc lá. Ở nhiều quốc gia, tỷ lệ sử dụng thuốc lá điện tử ở thanh thiếu niên thậm chí còn cao hơn ở người trưởng thành. Tại Việt Nam, tỷ lệ sử dụng thuốc lá điện tử ở người từ 15 tuổi trở lên tăng từ 0,2% năm 2015 lên 3,6% năm 2020, trong đó nhóm tuổi 15 - 24 có tỷ lệ sử dụng cao nhất (7,3%). Trước tình hình phức tạp của thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng, Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 173/2024/QH15, có nội dung cấm sản xuất, kinh doanh, nhập khẩu, chứa chấp, vận chuyển và sử dụng các sản phẩm thuốc lá này kể từ ngày 1/1/2025.

Để tăng cường hơn nữa công tác phòng, chống tác hại của thuốc lá, đặc biệt là việc triển khai Nghị quyết 173/2024/QH15, Bộ Y tế đã đề nghị UBND các tỉnh, thành phố phối hợp chỉ đạo triển khai các hoạt động phòng, chống tác hại của thuốc lá cụ thể như sau:

Tổ chức thực hiện kế hoạch của UBND tỉnh về việc triển khai Chiến lược quốc gia về phòng, chống tác hại của thuốc lá đến năm 2030, chú trọng đưa chỉ tiêu giảm tỷ lệ sử dụng thuốc lá vào chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Tổ chức các hoạt động hưởng ứng ngày Thế giới không thuốc lá 31/5 và Tuần lễ quốc gia không thuốc lá 25 - 31/5/2025, bao gồm các hoạt động truyền thông nâng cao nhận thức của cộng đồng như treo băng rôn, khẩu hiệu, mít tinh, hội nghị, tập huấn, diễu hành, truyền thông lưu động... Tăng cường thanh tra, kiểm tra việc tuân thủ các quy định cấm hút thuốc lá tại các địa điểm công cộng và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm theo đúng quy định. Tiếp tục đẩy mạnh thông

tin, giáo dục, truyền thông về Luật Phòng, chống tác hại của thuốc lá, Chiến lược quốc gia về phòng, chống tác hại của thuốc lá và Nghị quyết số 173/2024/QH15 của Quốc hội. Lồng ghép hoạt động phòng, chống tác hại của thuốc lá vào các phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” và “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa...”

Với những hoạt động đã, đang triển khai, Việt Nam cho thấy quyết tâm mạnh mẽ trong cuộc chiến chống lại thuốc lá, đặc biệt là các sản phẩm thuốc lá mới đang len lỏi vào cộng đồng. Với những nỗ lực đồng bộ và quyết liệt, hy vọng rằng Việt Nam sẽ đạt được những bước tiến quan trọng trong việc bảo vệ sức khỏe người dân, bảo vệ thể hệ trẻ trước mỗi nguy hại từ thuốc lá mới và xây dựng một xã hội không khói thuốc lá.

Hãy cùng chung tay vì một Việt Nam khỏe mạnh, không khói thuốc!

HOÀNG THIA
(Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh)

Ảnh minh họa